

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
AUTONOMOUS UNIVERSITY OF ZACATECAS (MEXICO)
INSTYTUT PEDAGOGIKI, KUJAWSKA SZKOŁA WYŻSZA
WE WŁOCŁAWKU (POLSKA)
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION (EIDV) (SLOVAKIA)
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. JANA KASPROWICZA
W INOWROCŁAWIU (POLSKA)
MY EASY ACADEMY (READING, UK)
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
(ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ)

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

***IV Всеукраїнського круглого столу
з міжнародною участю***

17 листопада 2021 року

**До 75-річчя з дня створення
Організації Об'єднаних Націй
з питань освіти, науки і культури
(ЮНЕСКО)**

м. Київ

УДК 37.09
ББК 74(4Укр)

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету будівництва і архітектури
(протокол № 46 від 20 грудня 2021 р.)*

Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали IV Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю (17 листопада 2021 року) до 75-річчя з дня створення Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО). – Київ: Київський національний університет будівництва і архітектури, 2022. – 402 с.

ISBN 978-617-8007-55-3

У матеріалах IV Всеукраїнського круглого столу з міжнародною участю “Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України” висвітлюються актуальні питання професійної (професійно-технічної) освіти: вітчизняний та зарубіжний досвід; психолого-педагогічне забезпечення освітнього процесу; сучасні проблеми викладання інженерно-технічних та гуманітарних дисциплін.

Матеріали круглого столу розраховані на науково-педагогічних, наукових працівників у галузі педагогіки, психології, соціології, викладачів, аспірантів, студентів, а також на соціальних педагогів, соціологів, практичних психологів і соціальних працівників.

За зміст поданих матеріалів несуть відповідальність їх автори.

УДК 37.09
ББК 74(4Укр)

ISBN 978-617-8007-55-3

© КНУБА, 2022

ОНТОДИДАКТИКА ЯК МЕХАНІЗМ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Дослідники сучасної освіти акцентують увагу на кризу класичної її моделі в сучасну епоху, необхідності активного формування нових цілей і принципів освіти, розробки нових освітніх стратегій. Модернізація сучасної вищої освіти об'єктивно виявляє необхідність збагачення світоглядної, культурної сфери особистості, зміцнення її студентоцентрованої основи. Остання обставина тісно пов'язана з сучасною онтодидактикою, підґрунтям якої є технологія евристичного навчання. А. Хуторської [3] визначає евристичну освітню діяльність як продуктивну діяльність, що має метою участь студентів в проектуванні всіх елементів системи власної освіти – освітніх цілей, предметного змісту, індивідуальної траєкторії його освоєння, технологій навчання, рефлексивних дій, творчої самореалізації особистості в навчальній діяльності. Під онтодидактичним підходом А. Ляпунов [1] розумів необхідність осягнення не тільки усталених знань, а й новітніх досягнень науки, а також побудову освітнього процесу на проблемній основі, з урахуванням буття конкретної людини, її інтересів, генетичних можливостей, психофізичних здібностей, особистісних установок та цінностей. Саме онтодидактика містить орієнтири для пізнавальної та проектувальної діяльності, яка розгортається відповідно до індивідуальної зорієнтованості освітніх потреб здобувача вищої освіти, його дослідницьких установок щодо вирішення конкретної освітньої проблеми. Освітня проблема включає певне предметне поле дослідження, а саме: 1) технологію

продукування власних думок і дій, орієнтованих на результати (рефлексія «що») і способи їх досягнення (рефлексія «як»); 2) розробку принципів і способів опанування знаннями, що відображають характер навчальної діяльності («предметна рефлексія»), а також систему інтелектуальних дій щодо отримання знань («рефлексивна методологія»); 3) розробку системи управління знанням, яка пов'язана з перетворенням інформації в професійно-особистісні компетентності (рефлексивні процеси інтелектуального пошуку, аналізу, синтезу, вибірки, класифікації, що відображають специфіку процедур створення професійного знання); 4) ампліфікацію рефлексивно-діяльнісного досвіду особистості здобувача вищої освіти (його зростання, підтвердження, перетворення, розширення меж предметної ситуації з метою забезпечення досить широкого простору для пошуку необхідного рішення). На нашу думку, важливо, щоб простір ідей і рішень було ширше простору самої освітньої проблеми. У структурі вироблення рішення можна виділити три взаємопов'язаних стадії: розуміння завдання (орієнтація в ситуації, передпроектне дослідження, формування задуму рішення), проектування дій (висунення проекту рішення, конструювання відповідних дій) та стадію реалізації задуму. Підтвердженням цього є погляд на дидактичну проблематизацію сфери мислення особистості, яка сприяє процесам пошуку необхідної для суб'єкта освіти інформації:

- світоглядного пошуку – формування домінуючих цінностей;
- когнітивному пошуку – нового знання;
- персоніфікованого пошуку – орієнтації особистості в професійному просторі діяльності і в соціумі;
- техніко-технологічного пошуку – інструментальних засобів здійснення професійної діяльності;
- рефлексивного пошуку – узагальнення та систематизація досвіду освітньої та квазіпрофесійної діяльності [2].

Окрім того, новизна соціокультурних умов визначає проблему пошуку інноваційних рішень в системі вищої освіти, головним результатом яких буде

формування особистості здатної до постійного саморозвитку, яка володіє інтелектом, що є визначальним щодо оцінки наслідків прийнятих рішень в умовах їх багатоваріантності. У нашій концепції онтодидактика постає як галузь педагогічної науки, що обґрунтовує характер включення майбутнього фахівця (професіонала) в дослідницьку діяльність та проектування власної самоосвітньої діяльності (самовдосконалення). Окрім того, треба мати на увазі, що в системі управління навчально-пізнавальною діяльністю слід розрізнити два його типи – предметно-об’єктивний (зорієнтований на процес наукового пізнання) та професійно-комунікативний (зорієнтований на досягнення цілей навчання, учіння, розвитку професійного мислення). Другий тип управління навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти детермінується саме логікою онтодидактики – визначенням навчальних (квазіпрофесійних) завдань, виробленням проєкту (програми) навчальних дій, побудовою навчальних алгоритмів професійного мислення, діяльності та самоосвіти.

Таким чином, в онтодидактиці способи цільового, змістового, техніко-технологічного проектування та рефлексивно-ціннісної оцінки навчальної (самоосвітньої) діяльності повинні розглядатися як єдиний процес щодо опрацювання перцептивної інформації (формування перцептивного образу на основі безпосереднього сприйняття об’єктів вивчення у формі візуальних понять), когнітивної інформації (створення когнітивного образу на основі категоріального аналізу сприйнятої інформації); імагінативної інформації (створення образно-сміслових конструктів майбутньої професійної діяльності).

Список використаних джерел

1. Ляпунов А. А. Образование и наука. Проблемы онтодидактики. Новосибирск : НГУ, 1973. 356 с.

2. Поддьяков А.Н. Преднамеренное создание трудностей и совладание с ними. *Психологические исследования*. 2008. № 1. URL : <http://www.psystudy.ru/index.php/num/2008n1-1/85-poddiakov1.html>.

3. Хуторской А.В. Эвристика в образовании : дидактический аспект. *Магистр*. 1996. № 6. С. 18–32.

УДК 159.938.363

Кривда Каріна Костянтинівна

здобувач наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю психологія

Київського національного торговельно-економічного університету

науковий керівник: Корольчук Валентина Миколаївна,

доктор психологічних наук, професор кафедри психології

Київського національного торговельно-економічного університету

Науменко Наталія Петрівна

здобувач наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю психологія

Київського національного торговельно-економічного університету

науковий керівник: Корольчук Микола Степанович,

доктор психологічних наук, професор кафедри психології

Київського національного торговельно-економічного університету

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ЗДОРОВ'Я ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Актуальність дослідження. Стрімкий розвиток сучасного світу спонукає до перегляду деяких традиційних соціокультурних установок по відношенню до оцінки здоров'я, потреб, страждань та непрацездатності людини. Загалом здоров'я людини – це одне з багатогранних та складних понять у науці і знайти прямої відповіді на це питання складно. Уявлення про здоров'я формуються відповідно до соціальних, культурних, економічних

Коханець Анна Сергіївна	
ОСОБЛИВОСТІ ПІДТРИМКИ ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ КОМПАНІЇ (ОРГАНІЗАЦІЇ, УСТАНОВИ) В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	139
Кошельний Іван Аналійович, Веремєєва Тетяна Ігорівна	
ІННОВАЦІЙНІ ЕКОНОМІКО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСУ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ.	142
Красильник Юрій Семенович	
ОНТОДИДАКТИКА ЯК МЕХАНІЗМ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	144
Кривда Каріна Костянтинівна	
Науменко Наталія Петрівна	
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ЗДОРОВ'Я ФАХІВЦІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ.....	147
Кушнір Ілля Ігорович	
МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ БУДІВЕЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ: ДЕТЕРМІНАНТИ МОДЕЛІ ТА ПРІОРИТЕТИ СТРАТЕГІЇ	152
Лапаєнко Світлана Володимирівна	
ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ: ФІЛОСОФСЬКІ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПІДХОДИ	157
Левенець Олена Анатоліївна, Бернадська Лія Олександрівна	
ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ УДО УКРАЇНИ	159
Лещинська Ірина Василівна, Деркач Анрій, Слісарчук Олександр Олександрович	
СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ГРУНТІ ОБ'ЄКТИВНО-ЦІЛЬОВОГО ТА ПРОЦЕСНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	163
Малихіна Оксана Михайлівна, Олійник Яна Сергіївна	
ІНТЕГРАЦІЯ СУЧАСНИХ КОНЦЕПЦІЙ МАРКЕТИНГУ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	166
Мартиненко Олена Олексіївна	
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОБРАННЯ МОЛОДДЮ ПРОФЕСІЇ ЕКОНОМІСТА	168
Меленець Ірина Олексіївна	
МОБІЛЬНІ ЗАСТОСУНКИ ЯК «РЕСУРСНА ВАЛІЗА» ВИКЛАДАЧА.....	173

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КОНТЕКСТІ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

***IV Всеукраїнського круглого столу
з міжнародною участю***

17 листопада 2021 року

Формат 60×84 1/16. Тираж 300 пр. Ум. друк. арк. 26,9. Зам. № 1121.

Видавець і виготовлювач ТОВ «ЦП «КОМПРИНТ»

03150, Київ, вул. Предславинська, 28

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єкта видавничої справи ДК № 4131 від 04.08.2011 р.